

Proměny politických a hospodářských koncepcí v Československu 1918-1989

Seminář k Novým a nejnovějším dějinám II. (čtvrtek)

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

- 1) Úvodní seminář.
- 2) Základní charakteristiky politického systému ČSR (Politická situace v Rakousku-Uhersku, vznik republiky, zahraniční politika apod.).
- 3) Politické spektrum první republiky – pravice a střed.
- 4) Politické spektrum první republiky – levice (vč. KSČ).
- 5-6) Politické osobnosti (Švehla, Kramář, Beneš, Šrámek, Šmeral aj.).
- 7) Druhá republika, Protektorát Čechy a Morava – politická správa.
- 8) KSČ – od převzetí moci k XX. sjezdu KSSS – skladba ÚV KSČ, kádrová politika.
- 9) KSČ – politici 50. let (V. Kopecký, A. Čepička, R. Slánský apod.).
- 10) KSČ – 60. léta (podoby reformního procesu, Pražské jaro).
- 11) Hospodářství I. – Hlavní ekonomické strategie první republiky.
- 12) Hospodářství II. – Poválečné hospodářství Československa.
- 13) Hospodářství III. – Krize ekonomiky a reformní proces (60. léta).
- 14) Závěrečný seminář.

Podmínkou získání zápočtu je aktivní účast v průběhu seminářů a napsání dvou zápočtových testů (jejich termín bude zpřesněn v průběhu semestru).

1. Úvodní seminář

Seznámení s tématy, rozdělení úkolů, podmínky udělení zápočtu.

2. Základní charakteristiky politického systému ČSR (Politická situace v Rakousku-Uhersku, vznik republiky, zahraniční politika apod.)

Základní literatura:

BROKLOVÁ, Eva, Československá demokracie. Politický systém ČSR 1918-1938, Praha 1992.

KLIMEK, Antonín – KUBŮ, Eduard, Československá zahraniční politika 1918 až 1938. Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů, Praha 1995.

OLIVOVÁ, Věra, Dějiny první republiky, Praha 2000.

3. Politické spektrum první republiky – pravice a střed.

Základní literatura:

BROKLOVÁ, Eva – TOMEŠ, Josef – PEHR, Michal, Agrárníci, národní demokraté a lidovci, Praha 2008.

DOSTÁL, Vladimír V., Agrární strana, její rozmach a zánik, Atlantis 1998.

MALÍŘ, Jiří – MAREK, Pavel a kol., Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a v Československu 1861-2004 I. 1861-1938, Brno 2005.

MAREK, Pavel, Československá živnostensko-obchodnická strana středostavovská v politickém systému ČSR v letech 1918-1938, Olomouc 1995.

MAREK, Pavel – KONEČNÝ, Karel – PEHR, Michal – FIALA, Petr – FORAL, Jiří – TRAPL, Miloš, Český politický katolicismus 1848-2005, Brno 2008.

4. Politické spektrum první republiky – levice (vč. KSČ)

Základní literatura:

FAJMON, Hynek – BALÍK, Stanislav – HLOUŠKOVÁ, Kateřina (edd.), Dusivé objetí. Historické a politologické pohledy na spolupráci sociálních demokratů a komunistů, Brno 2006.

KÁRNÍK, Zdeněk – FRANKLOVÁ, Zoja – KYLOUŠEK, Jakub (edd.), Bludné cesty sociální demokracie. Studie, rozhovory, názory, Praha 2005.

NECHVÁTAL, Martin, 15. 5. 1921 založení KSČ. Ve službách kominterny, Praha 2002.

RUPNIK, Jacques, Dějiny komunistické strany Československa. Od počátků do převzetí moci, Praha 2002.

5.-6. Politické osobnosti (Švehla, Kramář, Beneš, Šrámek, Šmeral aj.)

Základní literatura:

DEJMEK, Jindřich, Edvard Beneš. Politická biografie českého demokrata. I. Revolucionář a diplomat (1887-1935), Praha 2006.

GALANDAUER, Jan, Bohumír Šmeral, Praha 1986.

MILLER, Daniel E., Antonín Švehla – mistr politických kompromisů, Praha 2001.

TURZOVÁ, Virginie Marie, Kartouzský vězeň. Mons. Jan Šrámek, kněz a politik, Svitavy 2006.

7. Druhá republika, Protektorát Čechy a Morava – politická správa.

Základní literatura:

GEBHART, Jan – KUKLÍK, Jan, Druhá republika 1938-1939, Praha 2004.

KVAČEK, Robert - TOMÁŠEK, Dušan, Causa Emil Hácha, Praha 1995.

MARŠÁLEK, Pavel, Protektorát Čechy a Morava. Státoprávní a politické aspekty nacistického okupačního režimu v českých zemích 1939-1945, Praha 2002.

8. KSČ – od převzetí moci k XX. sjezdu KSSS – skladba ÚV KSČ, kádrová politika.

Základní literatura:

KABELE, Jiří – HÁJEK, Martin, Jak vládli? Průvodce hierarchiemi reálného socialismu, Praha 2008.

KAPLAN, Karel, Aparát ÚV KSČ v letech 1948-1968. Studie a dokumenty, Praha 1993.

PERNES, Jiří, Krize komunistického režimu v Československu v 50. letech 20. století, Brno 2008.

RATAJ, Jan, KSČ a Československo I. (1945-1960), Praha 2003.

9. KSČ – politici 50. let (V. Kopecký, A. Čepička, R. Slánský apod.)

Základní literatura:

KAPLAN, Karel, Kronika komunistického Československa. Klement Gottwald a Rudolf Slánský, Brno 2009.

KNAPÍK, Jiří, Kdo spoutal naši kulturu. Portrét stalinisty Gustava Bareše, Přerov 2000.

PÁVOVÁ, Jana, Demagog ve službách strany. Portrét komunistického politika a ideologa Václava Kopeckého, Praha 2008.

PERNES, Jiří – POSPÍŠIL, Jaroslav – LUKÁŠ, Antonín, Alexej Čepička. Šedá eminence rudého režimu, Praha 2008.

10. KSČ – 60. léta (podoby reformního procesu, profily hlavních politických osobností, Pražské jaro).

Základní literatura:

BENČÍK, Antonín, V chapadlech kremelské chobotnice, Praha 2007.

KAPLAN, Karel, Kořeny československé reformy 1968 I-II, Praha 2000-2002.

VANČURA, Jiří, Naděje a zklamání. Pražské jaro 1968, Praha 1990.
VONDROVÁ, Jitka - NAVRÁTIL, Jaromír a kol., Mezinárodní souvislosti
československé krize 1967-1970, Brno 1995.

11. Hospodářství I. – Hlavní ekonomické strategie první republiky

Základní literatura.

KUBŮ, Eduard – PÁTEK, J. (edd.), Mýtus a realita hospodářské vyspělosti
Československa mezi světovými válkami, Praha 2000.
LACINA, Vlastislav, Zlatá léta československého hospodářství 1918-1924, Praha
2000.
RÁKOSNÍK, Jakub, Odvrácená tvář meziválečné prosperity, Praha 2008.
SEKANINA, Milan, Kdy nám bylo nejhůře? Hospodářská krize 30. let 20. století
v Československu a některá její východiska, Praha 2004.

12. Hospodářství II. – Poválečné hospodářství Československa.

Základní literatura:

MAREK, Pavel, České živnostnictvo 1945-1960. Likvidace živnostníků, řemeslníků a
obchodníků v českých zemích, Brno 2006.
ROZSYPAL, Kurt, Vývoj plánovitého hospodářství v netržních podmínkách v letech
1953-1964 (Paměti), Praha 1999.
VÁCLAVŮ, Antonín, Ke sporům o zemědělské družstevnictví a kolektivizace
v Československu, Praha 1999.

13. Hospodářství III. – krize ekonomiky a reformní proces (60. léta)

Základní literatura:

ŠIK, Ota, Jarní probuzení. Iluze a skutečnost, Praha 1990.
ŠULC, Zdislav, Stručné dějiny ekonomických reforem v Československu (České
republice) 1945-1995, Brno 1998.

14. Závěrečný seminář

Zhodnocení práce v semináři, udělení zápočtů.

Uvedená literatura je pouze orientační, pro zpracování jednotlivých témat je možné využít i
další tituly.